

Dịch Thuật và Lựa Chọn

Dịch Thuật và Lựa Chọn

Aug 6, 2020

Phạm Thị Hoài

Hai ngày sau [bài phát biểu kịch liệt chống Trung Quốc](#) của Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo hôm 23/7/2020 tại Thư viện Tổng thống Richard Nixon, [VnExpress](#) rồi nhiều trang báo đầu đàn khác ở trong nước, như [VTC](#), đồng loạt đăng cùng một bản dịch tiếng Việt, nhưng một ngày sau lại đồng loạt rút xuống[\[1\]](#). Chỉ để “bài phát biểu dậy sóng” này [vẫn hiện diện](#) trên truy cập thông chính thống ở Việt Nam, song chỉ còn là để cập gián tiếp qua tóm tắt hay trích dẫn chọn lọc từ báo chí nước ngoài. Tất cả những động tác đó không có gì lạ và đã thành thông lệ, thậm chí là truy cập thông của báo chí nhà nước; nhưng mục đích nào, mỗi ca kiểm duyệt kể một câu chuyện và câu chuyện lớn này đáng lưu ý vì những tình tiết sau đây.

Bác Trung, báo Cộng

Ở điểm trung nhật của quan hệ Mỹ-Trung sau không ít thăng trầm kể cả Thiên An Môn, bài phát biểu của ngoại trưởng Mỹ lớn này gây ngạc nhiên không phải vì sự gay gắt, mà vì nó chĩa mũi dùi vào sự cai trị của Đảng Cộng sản Trung Quốc cũng như ý thức hệ cộng sản và nói thẳng không một chút úp mở rằng đó là nguỵ ngốc tột yếu, không thể làm ngơ nữa của hiềm họa Trung Quốc đối với Hoa Kỳ và thế giới tự do. Đó là điều mà các chính quyền Hoa Kỳ, bất kể Dân chủ hay Cộng hòa, cho đến nay ít nhiều đều tránh để cập. Việt Nam hiện nhiên lâm vào thế kẹt, Bắc Kinh trước sau vẫn là hình mẫu cấm quyền cho Hà Nội dựa vào và noi theo, hệ tư tưởng cộng sản ở Việt Nam trước sau vẫn là quốc đạo. 31 lần ông Pompeo gọi tên “cộng sản”, bản dịch tiếng Việt giữ lại đúng 2 lần, để chỉ cần nhan đề và loay hoay xoay xở để có thể vừa truy cập đạt tương đối những chỉ trích với Trung Quốc,

vừa bảo toàn đồng cộng sản và chế độ cộng sản, để tránh những sự kiện gần liên với chính sách đàn áp khét tiếng của chính quyền cộng sản, và để vượt qua xung đột thế chế giữa hai mô hình độc tài cộng sản và dân chủ tự do.

Chế nào biến hóa được thì biến hóa, những người Duy Ngô Nhĩ “trên khời các trại tập trung ở Tân Cương” thành “rời khời Tân Cương”, những người “sống sót ở Quảng trường Thiên An Môn” thành “từng có mặt trong sự kiện Thiên An Môn”, Tập Cận Bình “độc tài cai trị” thành “điều hành”, thách thức từ Trung Quốc đòi hỏi nỗ lực và năng lượng “từ các nền dân chủ” thành “từ nhiều quốc gia”, Đài Loan “vẫn nên trở thành một nền dân chủ cường tráng” thành Đài Loan “vẫn phát triển”...

Chế nào không biến hóa được thì cắt tĩa: “Nếu bây giờ chúng ta quỳ gối, con cháu chúng ta có thể bị phó thác cho ân huệ của Đảng Cộng sản Trung Quốc mà hành động hiện đang là thách thức lớn nhất cho thế giới tự do” thành “Nếu chịu khuất phục, con cháu chúng ta có thể phải hứng chịu những hậu quả từ Trung Quốc.”; “có thể chúng ta đã gây thương vong cho loại Trung Hoa đầy độc tài của chế nghĩa cộng sản” thành “có thể chúng ta quá gây thương vong ở Trung Quốc”; “làm ăn với một công ty được ĐCS Trung Quốc chấp thuận” thành “làm ăn với một công ty Trung Quốc”; “chúng ta phải cố gắng và phú quý cho nhân dân Trung Quốc vẫn năng động, yêu tự do, hoàn toàn khác với ĐCS Trung Quốc” thành “chúng ta phải tiếp xúc với người dân Trung Quốc”; “những vi phạm nhân quyền thô bạo của ĐCS Trung Quốc” thành “những hoạt động vi phạm nhân quyền”; “những gạ gẫm món hời hay những ve vãn của ĐCS Trung Quốc” thành “những đồ xuất béo bở của Trung Quốc”, mục đích của Giỏi phóng quân Nhân dân Trung Quốc là “duy trì sự thống trị tuyệt đối của giới tinh hoa trong ĐCS Trung Quốc và bành trướng một thế chế Trung Hoa” thành “nhiệm vụ của họ là mở rộng thế chế Trung Quốc”; “để vượt về lý tưởng của mình trước những chỉ trích vối bạch tuộc của ĐCS Trung Quốc” thành để vượt về “lý tưởng trước Trung Quốc”...

Chế nào không cắt tĩa được thì chặt phăng: Nguyên cớ câu “Chúng ta phải ghi nhớ rằng chế độ của Đảng Cộng sản Trung

Quốc là chủ độ Mác-Lênin". Nguyên cớ đoạn vinh danh Vương Đan và Ngụy Kinh Sinh, hai nhà bặt đảng chính kiến Trung Quốc nọì tiếng được mời dự sự kiện, và nguyên cớ đoạn tiếp theo: "Tôi lớn lên và phục vụ trong quân đội suốt thời Chiến tranh Lạnh. Và nếu có điếu gì tôi học được thì đó là: những người cộng sản gần như luôn nói dối. Sự dối trá lớn nhất mà họ rêu rao là ý tưởng rằng họ đại diện cho 1,4 tỷ người bị canh giữ, áp bức và không dám lên tiếng. Hoàn toàn ngược lại. ĐCS Trung Quốc sợ những ý kiến trung thực của người dân Trung Quốc hơn bất kì kẻ thù nào, và không có lý do gì để sợ như vậy, trừ lý do lo đánh mất quyền lực của chính mình."

Hà Nội tự thối tiêu

Đoạn: *"I have faith. I have faith because of the awakening I see among other nations that know we can't go back to the past in the same way that we do here in America. I've heard this from Brussels, to Sydney, to Hanoi"* được dịch "toàn văn" là *"Tôi có niềm tin. Tôi có niềm tin bởi thấy nhiều quốc gia đã thức tỉnh và hiểu rằng không thể trở lại quá khứ giống cách chúng ta đang thực hiện ở Mỹ."*, tức câu *"Tôi đã nghe điếu đó từ Brussels đến Sydney, Hà Nội"* bị thối tiêu.

Vậy Hà Nội thực sự đã nói gì với Ngoại trưởng Mỹ mà nhạy cảm thế? Đợi đến lúc một cựu cán bộ ngoại giao Việt Nam nào đó tiết lộ những "chuyện bây giờ mới kể" trong những trích đoạn hội ký an toàn nào đó trôi nổi trên mạng, đúng công thức đã được thối thách tí ti cốp tỉn tí ti phá rào dâng trào cảm xúc, thì lịch sử đã sang mùa quýt khác, hiện tại chúng ta chỉ biết rằng Hà Nội không thích thú gì bị nêu đích danh cạnh EU và Úc, những đảng minh quân sự truyն thốn của Mỹ. Nói cách khác, chớ hy vọng Hà Nội sẽ sứt sùng hoan nghênh cái liên minh chón Trung Quốc mà ông Pompeo đang khón thiết kêu gọi, chính thức gia nhập thì chắc chắn càng không.

*

Như mọi thao tác ngôn ngữ, dịch thuật là công cụ của quyền

lực. Quyển lực có thể chính trực, quặng đại, khai phóng. Quyển lực có thể gian tà, nhẽ nhen, giam hãm. Quyển lực có thể đục thủng và quyển lực cũng có thể bịt lực. Bản dịch tiếng Việt bài phát biểu của Ngoại trưởng Mỹ nói trên, được gọi là “toàn văn” nhưng rõ ràng là phiên bản được cắt gọt điếu chỉnh cho phù hợp với khí hậu chính trị Việt Nam, cho thấy khí hậu ấy đã có phần thay đổi. Chưa bao giờ kể từ Hội nghị Thành Đô, một văn bản phê phán Trung Quốc hạng nặng như vậy từng xuất hiện trên truyền thông chính thống ở Việt Nam, dù đã gợn giấm xóc và chột thọt không hơn một ngày. Song bản dịch ấy còn cho thấy rõ hơn một quyển lực chao đảo bởi những giằng xé cắt tấy mà chọn lựa nào cũng đe dọa tai họa ngang nhau. Ai đang mừng rằng những tuyên bố cứng rắn với Trung Quốc của Hoa Kỳ là có lợi cho Việt Nam, đang mong rằng Việt Nam có thể tranh thủ những tín hiệu tích cực ấy, đang chờ Mỹ đi trước trong công cuộc thoát Trung, có vẻ đang móc vào tư tưởng từ một chiếc ví rang ra xài. Tuyên ngôn chung cộng mới toanh của Hoa Kỳ không mở đường cho Hà Nội, trừ khi đó chỉ là động tác tu từ. Trên trận tuyến ý thức hệ, Hà Nội không có lựa chọn. Không có lựa chọn thực ra là có duy nhất một lựa chọn.

(Tuần báo Tr 6/8/2020)

[\[1\]](#) Ở thời điểm tôi viết bài này, chỉ còn trang *PetroTimes* của Hội Dầu khí Việt Nam chưa hạ bản dịch:

<https://petrotimes.vn/toan-van-phat-bieu-keu-goi-chong-trung-quoc-chuyen-che-cua-pompeo-574854.html>.

Toàn văn phát biểu kêu gọi chống ‘Trung Quốc chuyên chế’ của Pompeo

26/07/2020

Ngoại trưởng Mỹ Pompeo mô tả mối đe dọa từ Trung Quốc với n

kính tư và chính trị Mỹ trong bài phát biểuu tại Thư viện Nixon ngày 23/7.

Thật vinh dự khi được có mặt tại Yorba Linda, nơi sinh ra và lớn lên của củ tổng thống Richard Nixon. Xin cảm ơn những nhân viên và ban điều hành Trung tâm Nixon, những người giúp tổ chức sự kiện ngày hôm nay, và điến ra trong giai đoạn rất khó khăn.

Chúng tôi cũng rất vinh dự được thấy những người rất đặc biệt có mặt tại sự kiện, gồm Chris Nixon, người tôi quen biết từ lâu. Tôi cũng muốn cảm ơn Tricia Nixon và Julie Nixon Eisenhower vì sự hỗng hộ của họ.

Tôi cũng muốn nhắc tới nhiều người bật đểng chính kiến Trung Quốc đã tới đây sau một hành trình dài. Và xin cảm ơn tất cả các vị khách đã có mặt ở đây, cũng như những người theo dõi qua truyền hình trực tiếp.

Cuối cùng, như thống đã vừa nói, tôi được sinh ra ở Santa Ana, cách đây không xa. Vợ chồng em gái tôi cũng ngồi dưới hàng ghế khán giá. Cảm ơn hai người đã có mặt, tôi đoán là cả hai không bao giờ nghĩ rằng tôi sẽ đứng trên này.

Ngoại trưng Pompeo phát biểuu tại Thư viện Nixon, bang California, ngày 23/7. Ảnh: AFP.

Bài nói phát biểuu của tôi xếp thứ tư trong loạt bài phát biểuu về Trung Quốc mà tôi đã nghị Củ vàn An ninh Quốc gia Robert O'Brien, Giám đốc Cục Điều tra Liên bang (FBI) Chris Wray và Bộ trưng Tư Pháp William Barr đưa ra.

Skip

Chúng tôi có mục đích và nhiệm vụ rất rõ ràng. Đó là giải thích nhiều mặt khác nhau của quan hệ giữa Mỹ với Trung Quốc, sự mất cân bằng nghiêm trọng đã tích tụ suốt hàng thập kỷ qua, cũng như mục tiêu hướng đến cho độ chuyên chế của Trung Quốc.

Mục tiêu của chúng tôi là làm rõ mối đe dọa mà chính sách với Trung Quốc của Tổng thống Trump đang tìm cách giải quyết, cũng như chiến lược của chúng ta nhằm bảo đảm quyền tự do.

Cố vấn O'Brien nói về hệ tư tưởng. Giám đốc Wray đề cập tới hoạt động gián điệp. Bộ trưởng Barr nhắc đến nền kinh tế. Còn tôi muốn tổng hợp mọi thứ cho người dân Mỹ, đề ra chi tiết về mối đe dọa của Trung Quốc với kinh tế và tự do của chúng ta, cũng như tương lai của nền dân chủ toàn cầu.

Năm sau sẽ đánh dấu tròn nửa thế kỷ diễn ra nhiệm vụ bí mật của Tiến sĩ Kissinger đến Trung Quốc, trong khi năm 2022 sẽ kỷ niệm 50 chuyến thăm của cố tổng thống Nixon.

Thế giới khi đó rất khác ngày nay.

Chúng ta đã kỳ vọng kết giao với Trung Quốc sẽ mang tới một tương lai đầy hứa hẹn với sự thân thiện và hợp tác.

Nhưng giờ đây tất cả chúng ta đều nhìn phải đang đeo khẩu trang và chứng kiến số người chết vì đại dịch tăng từng ngày vì Trung Quốc đã thối hứa với thế giới. Chúng ta mỗi ngày đều đọc những bài báo về tình hình đàn áp ở Hong Kong và Tân Cương.

Chúng ta chứng kiến những thông kê đáng sợ về việc Trung Quốc lạm dụng thương mại, khiến người Mỹ mất việc làm và giáng nhiều đòn nặng nề vào nền kinh tế khắp nước Mỹ, bao gồm cả khu vực nam California. Chúng ta cũng thấy quân đội Trung Quốc ngày càng mạnh hơn và rõ ràng là ngày càng trở nên hăm dọa.

Tôi sẽ nhắc lại câu hỏi trong tâm trí người Mỹ từ California đến Kansas và nhiều nơi khác: Người dân Mỹ phải thể hiện gì sau 50 năm kết giao với Trung Quốc? Liệu những lý thuyết về sự

phát triển hướng đến tự do và dân chủ tại Trung Quốc do các lãnh đạo của chúng ta đã xuất đã trở thành sự thật? Đây có phải định nghĩa của Trung Quốc và tình huống hai bên cùng có lợi hay không?

Đứng trên quan điểm của Ngoại trưởng Mỹ, liệu nước Mỹ có an toàn hơn không? Liệu chúng ta có khả năng xây dựng nền hòa bình cho mình và những thế hệ tiếp theo hay không?

Chúng ta phải thừa nhận một sự thật phũ phàng. Nó sẽ dẫn đường cho chúng ta trong hàng chục năm tới nếu chúng ta muốn một thế kỷ 21 tự do, thay vì hoàn thiện giấc mộng của ông Tập Cận Bình. Mô hình quan hệ mù quáng với Trung Quốc sẽ không làm được điều đó. Chúng ta không được lùi bước, không được quay trở lại với nó.

Tổng thống Trump đã khẳng định rằng chúng ta cần chiến lược rõ ràng về nền kinh tế và lợi ích Mỹ. Thế giới tự do phải chiến thắng chế độ nghĩa chuyên chế mới này.

Trước khi tôi bị cho là quá hào hứng phá bỏ mọi di sản của Tổng thống Nixon, tôi muốn làm rõ là ông ấy đã làm những điều được coi là tốt nhất với người dân Mỹ vào thời điểm đó, rất có thể ông ấy đã đúng.

Ông ấy là học trò xuất sắc của Trung Quốc, một chiến binh lạnh lùng nhưng đầy mạnh mẽ, cũng là người rất ngưỡng mộ người dân Trung Quốc, tôi nghĩ tốt cả chúng ta đều như vậy. Ông ấy đáng được tôn vinh nhờ nhận ra tầm quan trọng của Trung Quốc, ngay cả khi đất nước này bị suy yếu vì những vấn đề nội tại.

Nixon đã giới thiệu chiến lược tương lai trong một bài viết rất nổi tiếng trên tạp chí Foreign Affairs năm 1967. Ông ấy cho rằng “về tầm nhìn dài hạn, chúng ta không thể để Trung Quốc đứng ngoài đại gia đình các quốc gia. Thế giới không thể yên bình cho tới khi Trung Quốc thay đổi. Mục tiêu của chúng ta là tác động đến những sự kiện, đích đến là thúc đẩy sự thay đổi”.

Tôi nghĩ rằng câu chốt trong toàn bộ bài viết chính là “thúc đẩy sự thay đổi”. Với chuyến thăm lịch sử tới Bắc Kinh, Tổng thống Nixon đã khởi động chiến lược hợp tác của chúng ta. Ông hy vọng theo đuổi thế giới tự do và an toàn hơn, đồng thời hy vọng rằng Cộng sản Trung Quốc sẽ đồng tình với quy tắc này.

Khi thời gian trôi qua, các nhà xây dựng chính sách Mỹ ngày càng tin tưởng rằng Trung Quốc sẽ mở cửa và tự do hơn khi trở nên thịnh vượng, bớt là mối đe dọa cho nước ngoài và ngày càng thân thiện hơn. Tôi nghĩ rằng mọi thứ khi đó dường như sẽ chắc chắn xảy ra.

Tuy nhiên, giai đoạn đó sẽ chấm dứt. Hình thức hợp tác mà chúng ta theo đuổi đã không mang tới những thay đổi trong nội bộ Trung Quốc mà Tổng thống Nixon hy vọng sẽ tạo ra.

Sự thật là những chính sách của chúng ta và những quốc gia tự do đã hồi sinh nền kinh tế kiệt quệ của Trung Quốc, đưa rời Bắc Kinh quay lại lối oán trách.

Chúng ta chào đón công dân Trung Quốc, đưa rời thế giới chính quyền của họ lợi dụng xã hội tự do và mở cửa của chúng ta. Trung Quốc có những chuyên gia tuyên truyền vào các hội thảo báo chí, trung tâm nghiên cứu, cơ sở giáo dục và có những cuộc họp phụ huynh trong trường học.

Chúng ta đẩy những người bạn ở Đài Loan sang bên lề, nhưng họ vẫn phát triển.

Chúng ta cấp ưu đãi kinh tế đặc biệt cho Trung Quốc, đưa rời chúng khiến họ yêu cầu các công ty phương Tây làm ngơ hành động vi phạm nhân quyền nếu muốn đặt chân vào thị trường này.

Còn vãn O'Brien đã đưa cập một số ví dụ như Marriott, American Airlines, Delta và United phải xóa mọi thông tin về Đài Loan trên website để tránh làm Trung Quốc tức giận. Hollywood, trung tâm của nền sáng tạo và công lý xã hội của Mỹ, cũng chứng kiến việc che giấu những thông tin không có lợi cho Trung quốc.

Điều này cũng diễn ra trên khắp thế giới.

Sự nhiệt thành thế này đã hoạt động như thế nào? Liệu sự nhiệt huyết có được khen thưởng? Tôi sẽ trích một câu nói trong bài phát biểu của Bộ trưởng Barr trước: “Tham vọng tốt độ của giới lãnh đạo Trung Quốc không phải giao thương với Mỹ, mà là tấn công nước Mỹ”.

Trung Quốc sao chép những bí mật kinh tế và tài sản sở hữu trí tuệ của chúng ta, khiến hàng triệu người mất việc khắp nước Mỹ. Họ hút sạch những chuỗi cung ứng khi Mỹ và sử dụng công lao động cưỡng bức. Họ khiến những tuyến hàng hải huyết mạch của thế giới trở nên kém an toàn hơn cho thương mại quốc tế.

Tổng thống Nixon từng nói ông sợ rằng đã tạo ra một “Frankenstein” khi mở cửa thế giới với Trung Quốc, và giờ chúng ta ở đây.

Những người thiện chí sẽ tranh luận về việc những nước tự do đã đi đâu từ tệ nạn đó diễn ra suốt bao năm. Có thể chúng ta quá ngây thơ về Trung Quốc hoặc ngơ quên trên thắng lợi Chiến tranh Lạnh, hoặc bị đánh lừa bởi phát biểu của Trung Quốc về “sự trở lại hòa bình”.

Dù lý do là gì đi nữa, Trung Quốc ngày càng độc đoán trong nước và hung hăng ở nước ngoài. Và Tổng thống Trump đã nói: đủ rồi.

Tôi không nghĩ nhiều người sẽ tranh cãi về những sự thật mà tôi đề cập hôm nay. Nhưng thậm chí ngay bây giờ, vẫn có người muốn chúng ta duy trì mô hình đối thoại chỉ vì mục đích đối thoại.

Chúng ta sẽ tiếp tục đối thoại, nhưng nội dung sẽ khác. Tôi đến Honolulu cách đây vài ngày để gặp Ủy viên Quốc vụ Dương Khiết Trì. Nó vẫn là câu chuyện quen thuộc, rất nhiều lời nói nhưng không có đề xuất nào nhằm thay đổi hành vi.

Lời hứa của ông Dương, cũng giống chính quyền Trung Quốc, là

trở lại. Ông ấy dường như kỳ vọng tôi sẽ chấp thuận yêu cầu của Bắc Kinh, vì nói thật đây là điều quá nhiều chính quyền tiền nhiệm đã làm. Tôi thì không, Tổng thống Trump cũng sẽ không như vậy.

Như cố vấn O'Brien đã giải thích, Tổng bí thư Tập Cận Bình là người rất tin tưởng vào ý thức hệ toàn trị đã cũ nát. Đây là ý thức thức đầy tham vọng hàng chục năm của ông ấy về chế độ chuyên chế toàn cầu của Trung Quốc. Nước Mỹ không còn có thể phát lộ khác biệt cơ bản về chính trị giữa hai nước.

Kinh nghiệm của tôi khi còn ở Ủy ban Tình báo Hạ viện, sau đó là Giám đốc Cơ quan Tình báo Trung ương (CIA) và hơn hai năm làm Ngoại trưởng đã dẫn tới kết luận sau:

Cách duy nhất để thực sự thay đổi Trung Quốc không phải hành động dựa trên lời nói của giới lãnh đạo, mà là cách họ hành xử. Các bạn có thể thấy chính sách của Mỹ phản ứng với nhận định đó. Tổng thống Ronald Reagan từng cho biết ông đối phó với Liên Xô dựa trên nền tảng "tin tưởng nhưng phải chứng thực". Với Trung Quốc, tôi nghĩ chúng ta cần "một tin tưởng và chứng thực".

Chúng ta, những quốc gia yêu tự do, phải thúc đẩy Trung Quốc thay đổi như mong muốn của Nixon. Chúng ta phải hối thúc Bắc Kinh thay đổi bằng những cách sáng tạo và quyết đoán hơn, bởi hành động của họ đe dọa người dân và sự thịnh vượng của chúng ta.

Chúng ta phải bắt đầu bằng cách thay đổi góc nhìn của người dân và đối tác về Trung Quốc, không thể coi đó là một quốc gia bình thường như các nước khác.

Chúng tôi hiểu rằng giao thương với Trung Quốc không giống những nước bình thường, tuân thủ luật pháp. Bắc Kinh coi các thỏa thuận quốc tế như công cụ để thống trị toàn cầu.

Nhưng việc theo đuổi những điều khoản công bằng, như cách đại diện thương mại của chúng ta làm khi đạt được thỏa thuận kinh tế

giai đoạn một, có thể buộc Trung Quốc tính toán hành động đánh cắp tài sản sở hữu trí tuệ và những chính sách làm hại người lao động Mỹ.

Chúng ta hiểu rằng làm ăn với công ty Trung Quốc khác với doanh nghiệp Canada. Họ không thuộc quy định quản lý của những hội đồng độc lập, nhiều công ty trong số đó được chính quyền tài trợ và không cần theo đuổi lợi nhuận.

Một ví dụ cụ thể là Huawei. Chúng ta đã ngừng coi Huawei là một công ty vi phạm thông tin tội phạm vì họ xuất hiện để báo động các bạn có thể nói chuyện với người thân. Chúng tôi đã gọi đúng bản chất của nó là một mối đe dọa an ninh quốc gia và hành động tương xứng.

Nếu các công ty Mỹ đầu tư vào Trung Quốc, họ có thể vô tình hoặc cố ý hỗ trợ những hoạt động vi phạm nhân quyền.

Bộ Tài Chính và Bộ Thương mại đã áp lệnh cấm vận, liệt nhiều quan chức và tổ chức Trung Quốc vào sổ đen vì lạm dụng quyền cơ bản của con người. Nhiều cơ quan đã phải hợp để báo động lãnh đạo doanh nghiệp nên được cách chu đáo cung ứng của họ hoạt động tại Trung Quốc.

Chúng ta cũng biết rằng không phải tất cả sinh viên và người lao động Trung Quốc là những người bình thường, đây chỉ để kiểm soát một chút thông tin và thu thập kiến thức. Quá nhiều người đến Mỹ để đánh cắp tài sản trí tuệ và mang về quê nhà.

Bộ Tư pháp và nhiều cơ quan đang tìm cách trừng phạt những tội phạm đó.

Chúng ta biết rằng quân đội Trung Quốc không phải đội quân bình thường. Nhiệm vụ của họ là mở rộng để chiếm Trung Quốc, chứ không phải bảo vệ người dân.

Bộ Quốc phòng Mỹ đã đẩy mạnh các nỗ lực, cũng như những chiến dịch duy trì tự do hàng hải ở Biển Đông, biển Hoa Đông và eo biển Đài Loan. Chúng ta đã thành lập Lực lượng Vũ trụ để sẵn

đe Trung Quốc trên ranh giới cuối cùng.

Chúng tôi cũng xây dựng loạt chính sách mới để đổi phó Trung Quốc tại Bộ Ngoại giao, thúc đẩy mục tiêu của Tổng thống Trump về công bằng và có đi có lại, điều chỉnh thâm hụt đã mở rộng suốt hàng chục năm qua.

Ngay trong tuần này, chúng tôi đã yêu cầu Tổng lãnh sự quán Trung Quốc tại thành phố Houston [đóng cửa](#), vì nó là trung tâm hoạt động gián điệp và đánh cắp quyền sở hữu trí tuệ.

Cách đây hai tuần, chúng tôi đã [đảo ngược](#) 8 năm làm ngơ về luật pháp quốc tế trên Biển Đông. Chúng tôi cũng kêu gọi Trung Quốc điều chỉnh năng lực hạt nhân, tuân thủ những thực tiễn chiến lược trong thời đại này.

Mọi cấp của Bộ Ngoại giao trên khắp thế giới đã giao tiếp với những người đồng cấp Trung Quốc để đòi hỏi sự công bằng, có đi có lại.

Tuy nhiên, cách tiếp cận của Mỹ không thể chỉ xoay quanh hành động cứng rắn, điều đó khó lòng mang đến kết quả chúng ta mong đợi. Chúng ta cũng phải tiếp xúc với người dân Trung Quốc.

Điều đó bắt đầu với chính sách ngoại giao gặp mặt trực tiếp. Tôi đã gặp nhiều người Trung Quốc tài giỏi và cần cù ở khắp mọi nơi.

Tôi đã gặp những người Duy Ngô Nhĩ và dân tộc Kazakh rời khỏi Tân Cương. Tôi đã nói chuyện với các lãnh đạo phong trào dân chủ Hong Kong như Hông y Zen, Jimmy Lai và Nathan Law.

Hai tháng trước, tôi đã nghe những câu chuyện của những người từng có mặt trong sự kiện Thiên An Môn. Một trong số đó đang có mặt tại đây.

Hãy tưởng tượng thế giới và Trung Quốc sẽ tốt hơn đến thế nào nếu chúng ta được nghe tiếng nói của các bác sĩ ở Vũ Hán, cũng như họ được phát cảnh báo về bùng phát đại dịch do nCoV.

Suốt hàng chục năm, các lãnh đạo của chúng ta đã phớt lờ hoặc giẫm nhẹ những tiếng nói chống trích dẫn cộng tại Trung Quốc, những người đã cảnh báo về chính quyền chúng ta đang đi mất.

Chúng ta không thể phớt lờ điếu đó nữa. Tất cả đều hiểu rằng chúng ta không thể quay về trạng thái cũ.

Nhưng thay đổi cách hành xử của Đảng Cộng sản Trung Quốc không phải nhiệm vụ của riêng người dân Trung Quốc. Các quốc gia tự do phải hành động để bảo vệ tự do. Đó không phải điếu dễ dàng.

Tôi tin rằng chúng ta có thể thay đổi Trung Quốc, tôi có niềm tin vì chúng ta đã từng làm điếu đó. Tôi có niềm tin vì Trung Quốc đang lặp lại nhiều sai lầm của Liên Xô, như xa rời các đảng minh tinh tàng, gây mất niềm tin trong và ngoài nước.

Tôi có niềm tin. Tôi có niềm tin bởi thấy nhiều quốc gia đã thức tỉnh và hiểu rằng không thể trệ lại quá khứ giống cách chúng ta đang thực hiện ở Mỹ. Tôi tin chúng ta có thể bảo vệ nền tự do vì chính sức hấp dẫn của nó. Hãy nhìn những người biểu tình Hong Kong vậy cờ Mỹ.

Thực tế là vẫn có những khác biệt. Trung Quốc tích hợp sâu vào nền kinh tế toàn cầu, nhưng Bắc Kinh phụ thuộc vào chúng ta nhiều hơn là chiếu ngược lại.

Tôi bác bỏ quan điểm rằng chúng ta đang sống trong thời đại không thể thay đổi, rằng một số phạm bậy đã được thiết lập sẵn và sự thống trị của Trung Quốc chính là tương lai. Cách tiếp cận của chúng ta khó lòng thất bại chỉ vì Mỹ đang suy thoái. Thế giới tự do vẫn đang chiến thắng. Chúng ta chỉ cần tin tưởng và tự hào về điếu đó. Nhiều người trên khắp thế giới vẫn muốn đón sinh sống ở một xã hội cởi mở. Họ đến đây để học tập, làm việc và xây dựng cuộc sống. Họ không tìm mọi cách để tới định cư tại Trung Quốc.

Đã đến lúc rồi. Thật tuyệt khi ở đây hôm nay. Thời điểm hoàn hảo. Đã đến lúc các quốc gia tự do hành động. Không phải nước nào cũng tiếp cận Trung Quốc theo cách giống nhau, họ cũng

không nên làm vậy. Mọi nước cần tự thu hồi cách bảo vệ chủ quyền, sự thịnh vượng kinh tế và lý tưởng trước Trung Quốc.

Dù vậy, tôi vẫn kêu gọi lãnh đạo mọi quốc gia bắt đầu hành động như Mỹ, đơn giản là theo đuổi sự có đi có lại, minh bạch và có trách nhiệm từ Trung Quốc.

Những tiêu chuẩn đơn giản và mạnh mẽ đó sẽ mang lại kết quả tuyệt vời. Chúng ta đã để Trung Quốc kiểm soát điếu khoản hợp tác quá lâu, nhưng điếu này sẽ chấm dứt. Các quốc gia cần hoạt động theo cùng nguyên tắc.

Chúng ta phải vạch ra những đường hướng chung, không bị cuốn theo những đề xuất béo bở của Trung Quốc. Đó là điếu Washington đã làm khi bác bỏ yêu sách chủ quyền phi pháp của Bắc Kinh trên Biển Đông. Chúng tôi cũng hối thúc các nước trở thành Các quốc gia Trong sạch để thông tin cá nhân của người dân không rơi vào tay Trung Quốc. Chúng ta làm vậy bằng cách đưa ra tiêu chuẩn.

Điếu này sẽ rất khó khăn với một số nước nhỏ. Họ sợ bị cô lập, không có khả năng hoặc không đủ dũng khí để đứng cùng nước Mỹ vào thời điểm này.

Chúng ta có một đồng minh trong khối NATO không đứng lên theo cách cần có vì vấn đề Hong Kong, vì họ sợ Bắc Kinh sẽ hạn chế khả năng tiếp cận thị trường. Đây là hành động sẽ dần dần thất bại lịch sử và không được lặp lại.

Chúng ta không thể mắc những sai lầm trong quá khứ. Thách thức từ Trung Quốc đòi hỏi nỗ lực từ nhiều quốc gia ở châu Âu, châu Phi, Nam Mỹ và đặc biệt là khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương.

Nếu không hành động ngay bây giờ, Trung Quốc sẽ làm xói mòn nền tự do và trật tự thượng tôn pháp luật mà chúng ta gây dựng. Nếu chịu khuất phục, con cháu chúng ta có thể phải hứng chịu những hậu quả từ Trung Quốc.

Tổng bí thư Tập Cận Bình sẽ không trở thành người vĩnh viễn đi đầu hành cưỡi trong và ngoài Trung Quốc, trừ khi chúng ta đi đầu đó xảy ra.

Đây không phải vấn đề kiểm tra và kiểm soát, mà là hàng loạt thách thức mới mẻ và phức tạp và chúng ta chưa từng đi mặt. Liên Xô đóng cửa với thế giới bên ngoài, trong khi Trung Quốc đã hiện diện trong biên giới của chúng ta.

Vì vậy nước Mỹ không thể một mình đi mặt thách thức này. Liên Hợp Quốc, NATO, các nước G7 và G20, nền kinh tế, ngoại giao và sức mạnh quân sự của chúng ta sẽ đi sức đi phó thách thức nếu chúng ta chọn đúng hướng đi.

Có thể đã đến lúc thành lập một nhóm với các quốc gia có quan điểm tương đồng, một liên minh mới của những nền dân chủ. Chúng ta có công cụ, tôi biết chúng ta làm được điều đó. Chúng ta chỉ cần có đủ ý chí. Xin trích dẫn Kinh Thánh, tôi muốn hỏi liệu “tinh thần của chúng ta mạnh mẽ nhưng thể xác lại yếu đuối”?

Nếu thế giới tự do không thay đổi, không chịu thay đổi, Trung Quốc chắc chắn sẽ thay đổi chúng ta. Bảo đảm tự do trước đây của cộng đồng Trung Quốc là mục tiêu trong thời đại này, và nước Mỹ đang ở vị trí hoàn hảo để dẫn đầu xu thế đó nhờ các giá trị của chúng ta.

Như tôi đã giới thiệu ở Philadelphia tuần trước, khi đứng ở Hội trường Độc lập, đất nước chúng ta được thành lập dựa trên nền tảng rằng mọi người đều có những quyền bất khả xâm phạm. Công việc của chính phủ là bảo vệ những quyền đó, đây là sự thật đơn giản và mạnh mẽ. Điều đó biến chúng ta thành ngọn đèn dẫn đường tự do cho người dân toàn thế giới, trong đó có cả những người ở Trung Quốc.

Richard Nixon đã đúng khi viết rằng “thế giới không thể an toàn trừ khi Trung Quốc thay đổi”. Đã đến lúc chúng ta thực hiện lời của ông ấy.

Hôm nay hi vọng họa đã rõ ràng. Hôm nay sự thức tỉnh đang diễn ra. Hôm nay thế giới tự do phải hành động. Chúng ta không thể trơ lại quá khứ.

Cầu Chúa phù hộ các bạn. Cầu Chúa phù hộ người dân Trung Quốc. Cầu Chúa phù hộ người dân Mỹ.

Xin cảm ơn tất cả các bạn.

**Tricia Nixon và Julie Nixon Eisenhower là con gái cả Tổng thống Nixon, Chris Nixon là con của Tricia.*

Theo VNE